

LINNUT EINUŠŠETAH

Elukoissa ta lintuloissa monien šukupolvien aikana on kehittyn kyky einuštua šiän muutokšie. Hyvä šiä on mukava šekä elukoilla, jotta lintuloillaki. Paha šiä olipa še ukkosen šiä, vihma taikka paukkaja pakkani vaikeuttau heijän ruuvvan šuantua. Nykyjäh on tietuo noin 600 lintu- ta elukkalajista, kumpaset einuššetah šiätä.

Merimiehet jo ammusista ajoista on šuatettu arvata šiän muutokset lokiien käytökšeštä. Još lokki keiluu veješšä, ni še merkiččöy hyvän šiän jatkumista. A kun še karjehen ta killehen kera kävellöy pitin rantakivijä ta hiekkarantua ni vuota myrškyö.

Još pikkulinnut lennelläh, kisatah ta šyyvväh, ni lähituntina ei tule šajetta, vaikka taivaš ollou jo pilvilöissä.

Šuorietta meččäh. Päiväni paistau ta lämmittäy. Šinisellä taivahalla puriehitah valkiet pilvenhattarat, meččästä kuuluu niin tuttava:

Kuk-kuu! kuk-kuu! Voitta olla ihan huoletta. Paha šiä ei tule häiriččömäh. Kiän kukunta aina tietäy hyvä ta lämmintä šiätä.

Kuhankeittäjäki šuattau einuštua šiätä. Kaunehella šiällä še heliešti viheltäy. Pahan šiän ieššä še n'aukuu, kuin riäkätty kišša. Näin še varottau muitaki pahan šiän tulošta.

Kirkkahina kešäpäivinä loitoš kuuluu kaunis peiposen laulu. Vain kun ollou tulošša paha šiä, ni šilloin peiponi istuu oksalla iänettäh taikka iäntäy näin:

R'um...pink, r'um...pink.

Kun varikset istuuvvuttaneh levähtämäh piät eri šuuntih, tulou tyyni päivä. Vain kun issuttaneh rivissä piät yhteh šuuntah ta vielä lähellä puun runkuo, ni on šyytä vuottua tuulista šiätä.

Merimiehet on primietitty, jotta merikotkaki šamoin tietäy šiän muutokšen. Vuorokautta en-
nein myrškyn alkuo še oikein lujašti ta pitälti karjuu.

Kun muuttolinnut tullah ennen tavallista tuloaikuah, še
tietäy aikaista ta lämmintä kevättä. Kun linnut luajittaneh
pešieh puijen aurinkoisella puolella, ni lupeissa on kylmä kešä.
Tietomiehet on pitälti tutkittu tätä ihmellistä lintujen kykyö
ta tultih šemmosesh piätökšeh, jotta lintujen onšiluut ollahki
ilman painehen muutokšen einuštajat.

Kanat toratah pahoiksi šäiksi.

